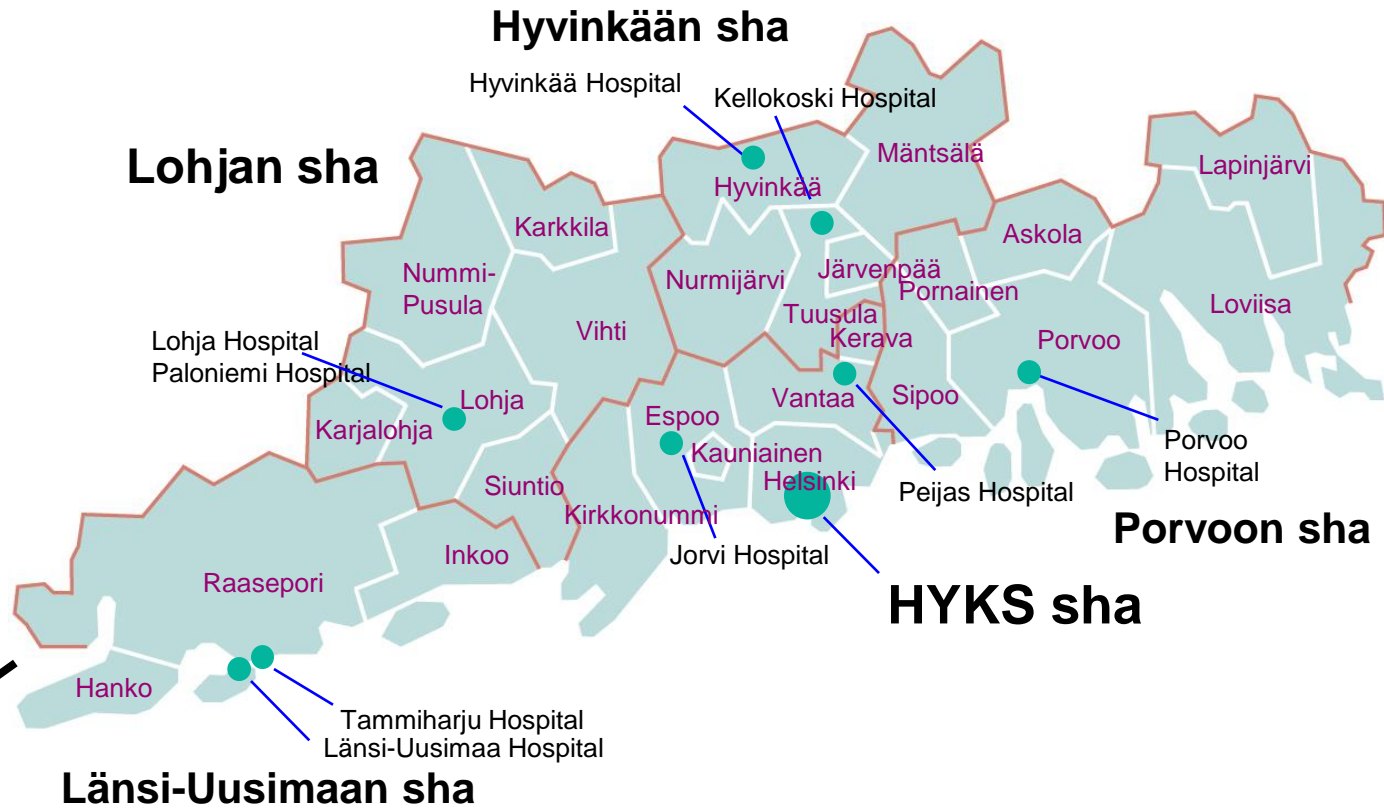

HUS Saattohoitostrategia

Tiina Saarto, yl
Palliatiivisen lääketieteen professori
HYKS Syöpäkeskus

- HUS alue 1,6 milj. asukasta
- HYKS sairaanoitoalue 1,1 milj. asukasta

Saattohoitostrategia perustuu STM:n 3-portaiseen saattohoidon järjestämismalliin

- Yliopistosairaalat – ja keskussairaalat, saattokodit (C)
  - erikoissairaanhoidon potilaat
  - vaativa erityistasoinen hoito, opetus, koulutus, tutkimus
- Alueelliset saattohoitoyksiköt, 24/7 (B)
  - erityistason hoito
  - vastaavat oman alueensa saattohoidosta ja konsultaatiotoiminnasta
    - kotisairaalat
    - kotisairaalan tukiosastot
    - saattohoito-vuodeosastot tai –paikat
  - edellytyksenä erityisosaamista ja –koulutusta henkilökunnalta
- Perustaso (A)
  - kotihoito, erilaiset hoitolaitokset ja palvelutalot, sekä terveys- ja sosiaaliviraston pitkäaikaishoitoyksiköt
  - edellytyksenä lääkärin ja lääkkeiden saatavuus

Saattohoidon järjestäminen eri sairauksissa

- Vuonna 2010 Suomessa kuoli 50 910 ihmistä
  - noin 50 % kroonisiin sairauksiin
    - 20 475 verenkiertoelinten sairauksiin
      - aivoverisuonien sairaudet 4235
      - muut paitsi reumaattiset ja alkoholiset sydäntaudit (sisältää sydämen vajaatoiminta) 2030
    - 11 579 syöpään
    - 6057 dementiaan
    - 2210 hengityselinten sairauksiin
      - 1098 COPD ja keuhkoputken tulehdus
    - 1270 ruuansulatuselinten sairauksiin
    - 1962 alkoholiperäisiin tauteihin

HUS

- 2011 pääkaupunkiseudun saattohoitotyöryhmän muistio
  - Hyvinkään saattohoitoketju
- 2011 jälkeen →
  - Ei-malignien sairauksien saattohoitoketjut
  - HUS alueen saattohoitotyöryhmä perustettu 2014

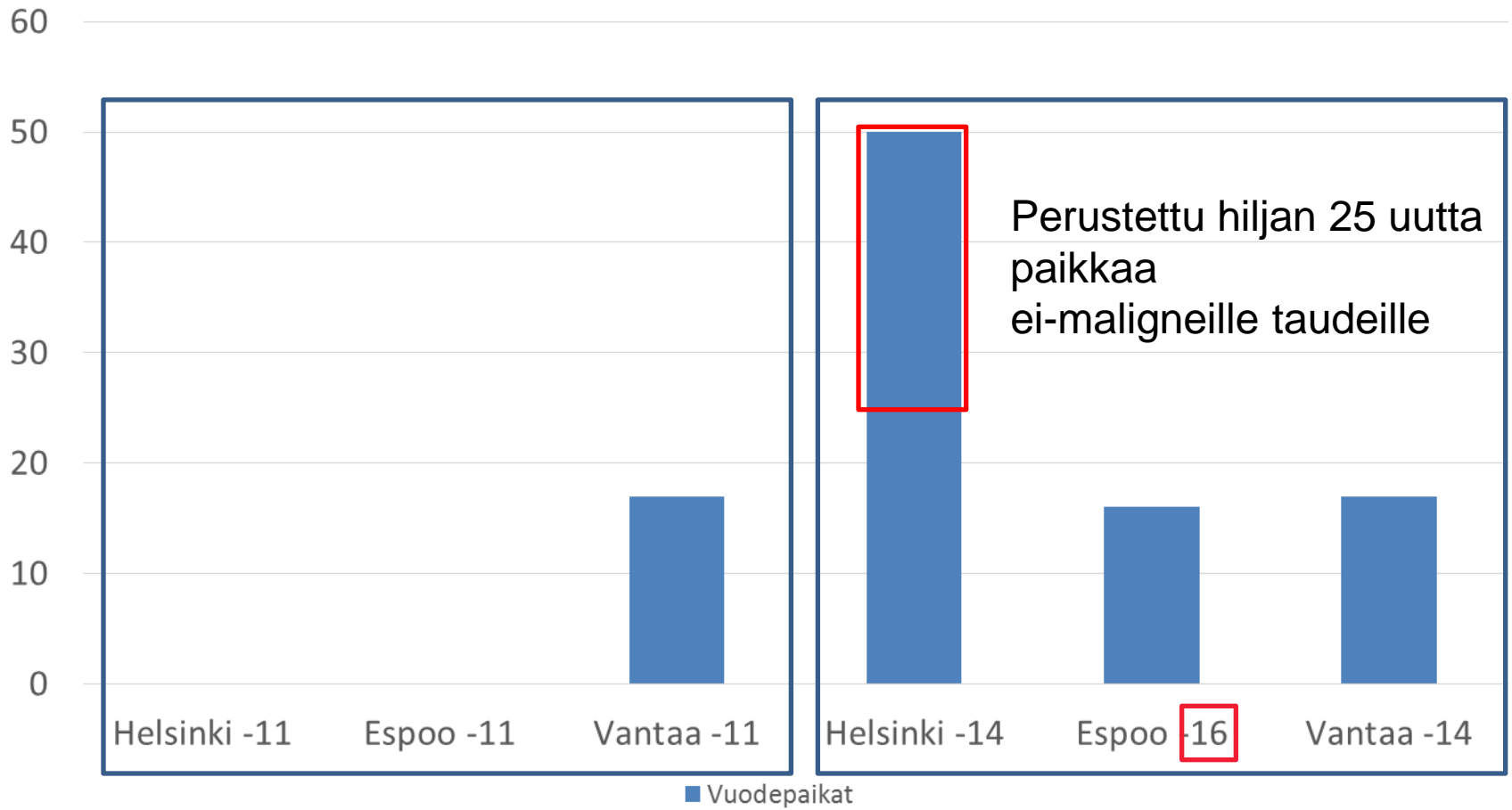
Nykytilanne pääkaupunkiseudulla

	Avohoito Kotisairaalat Tavoite 1 tiimi /100 000 (B, C)	Tukiosastot	Vuodepaikat tavoite 1 vuodepaikka /10 000 (B,C)
Helsinki 600 000 asukasta	Kotisairaala (5 tiimiä) 1/120 000 +Terhokodin kotisairaanhoido ja päiväsairaala	Kaupungin akuuttiosastot (A), Suursuo saatto-osasto (B)	Suursuon saatto-osasto (B) 25 (+ 25 paikkaa) 1/24 000 (1/12 000) + Terhokoti (9 käytetty keskimäärin)
Espoo 260 000	Kotisairaala (2) 1/130 000 - Terhon käyttö vähäistä	EI B tason omia paikkoja (2016 saatto-osasto perusteilla, B), Jorvin TK os 1 (A)	EI B tason omia paikkoja (2016 saatto-osasto, B taso, tulee 1/17 000) Puolarmetsä os 3D (A) Terhokoti (vähäinen käyttö)
Vantaa 200 000	Kotisairaala (1) 1/200 000 +Terhokodin kotisairaanhoido ja päiväsairaala	Katriinan sairaala (B)	Katriinan sairaalan saatto-osasto (B) (17) 1/12 000 + Terhokoti

Terhokoti (C)

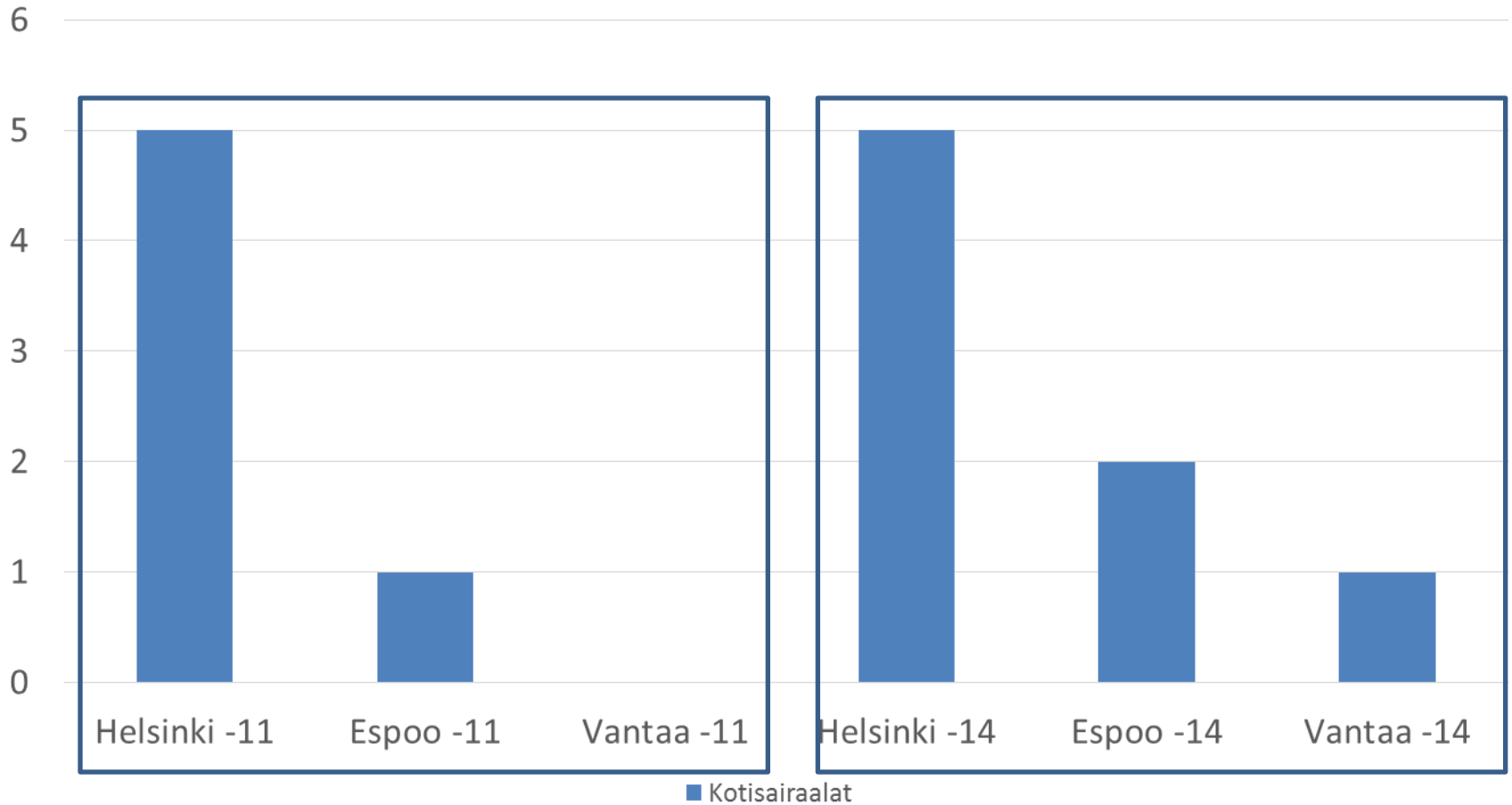
- 18 vuodepaikkaa
  - Helsinki käyttää 50%
- Päiväterho ja KSH
- Erityisindikaatiot
  - nuoret (kaupungin yksiköt vanhuspainotteisia)
  - lapsiperheelliset
  - haasteellinen psykososiaalinen tilanne
  - vaativa saattohoitotilanne
    - mm. pään ja kaulan alueen syövät, aivokasvaimet, ALS

Vuodeosastopaikat 2011-2014

Kotisairaalat 2011-2014

Pääkaupunkiseudun isot kunnat

- Asukkaita 1 milj.
  - → 100 vuodepaikkaa tavoite
  - → 10 kotisairaala tavoite
- Vuodepaikkoja (sisältää Terhokodin 18 paikkaa)
  - v. 2014 = 85
  - v. 2016 = 100
- Kotisairaalat (sisältää Terhokodin 1KSH)
  - 9 kotisairaala

Kerava, Kirkkonummi, Kauniainen (A)

- Ei B tason palveluja
- Kotisairaanhoido ja kotihoito vastaa avohoidosta
  - Kirkkonummelle KS perusteilla 2015-6
  - Keravalle perustettu tehostettu KSH
  - Kotisaattohoito mahdollinen kaikissa kunnissa
- Vuodeosastohoito TK vuodeosastolla
  - Kirkkonummella, Kauniaisissa saattohuone
- Erityistasoinen saattohoito Terhokodissa (C)
  - käyttö vähäistä

ESH:n palliatiivinen yksikkö (C)

2011	2014
<ul style="list-style-type: none"> • Syöpätautien palliatiivinen yksikkö vuodesta 1999<ul style="list-style-type: none"> – Konsultaatio pkl – 4 lääkäriä (osa-aik.) – 4 sairaanhoitajaa	<ul style="list-style-type: none"> • HYKS palliatiivinen yksikkö (syöpä ja non-malignit taudit)<ul style="list-style-type: none"> – Konsultaatio pkl – 5 lääk. (osa-aik.), 5 sh – Konsultoiva lääkäri kampukselle – Saattohoitokoordinaattorit keskeisissä HYKS klinikoissa – Syöpätautien kl vuodeosastolta 5-6 paikkaa 2015 alusta – ALS hoitoketju

Syöpäkeskuksen psykososiaalinen yksikkö (C)

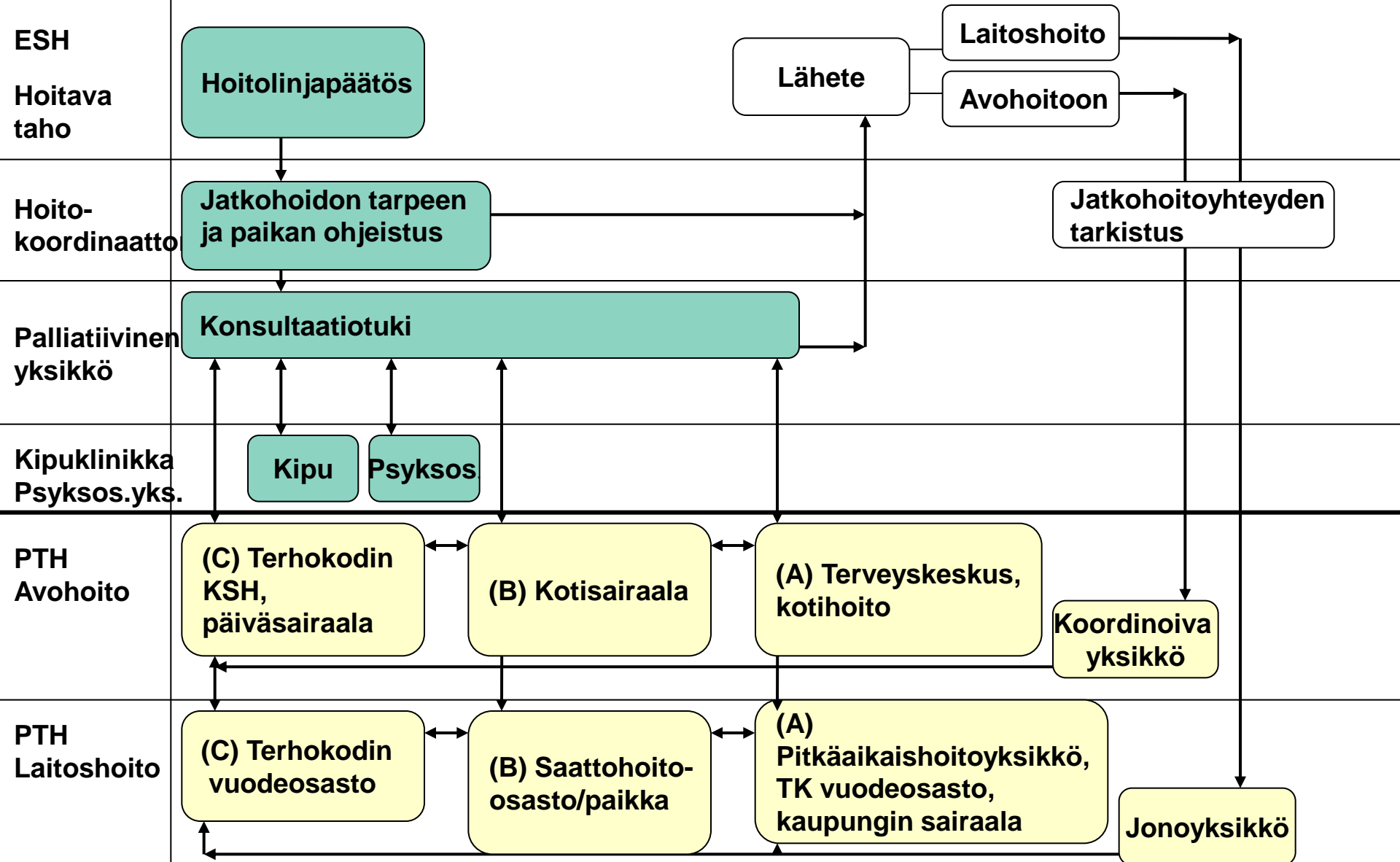
2011

- 1 psykiatri
- 1 esh
- Syöpätautien klinikan potilaille

2014

- 1,5 psykiatria
- 2,5 psykoterapeuttia tai psykologia
- Syöpäkeskuksen potilaille

Saattohoitopolku erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon HYKS-alueella

Tulevat suunnitelmat ja haasteet

- Syöpäpotilaiden saattohoitoketju toimii hyvin isoissa kunnissa ja kehittyy, haasteita pienissä kunnissa (B-taso puuttuu)
  - vetoapua isoista kunnista?
- Tarvitaan psykososiaalinen tuki PTH:oon
  - konsultoiva psykologi/erikoissairaanhoitaja
  - nyt saatavilla Terhon kotisairaanhoidosta psykoterapeuttipalveluja
- Ei syöpäpotilaiden hoitoketjut
  - Muistisairaat – konsultaatio tarve lisääntyy hoivalaitoksiin

Ei-malignit sairaudet

- Saattohoito-osasto ei-maligneille taudeille (2014 Helsinki)
- COPD loppuvaiheen hoitoketju ”COPD liukumäki” (2014 Espoo)
- ALS palliatiivisen – ja saattohoidon työryhmä perustettu (2014 HYKS-HUS)
- Sydämen vajaatoimintapotilaiden hoitoketjutyö alkamassa (2015 Hyvinkää)

HUS alue

- **Hyvinkää**

- saattohoitoketju
- 1 pv / viik. palliatiivinen yksikkö HUS-sairaalassa
  - laajentumassa
- Hyvinkäällä Tehko, Järvenpäässä kotisairaala
- Sydämen vajaatoiminnan hoitoketju suunnitteilla

- **Länsi-Uusimaa**

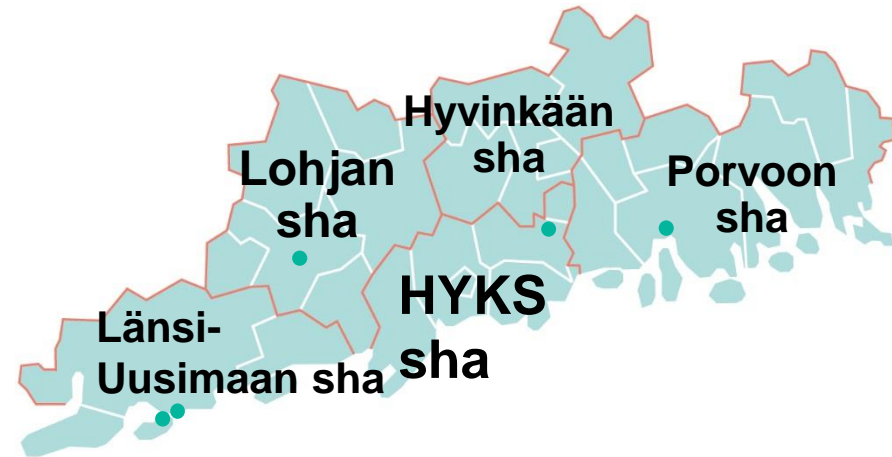
- kotisairaala, syöpä/palliatiivinen yksikkö HUS-sairaalassa

- **Porvoo**

- yksityinen kotisairaala aloittanut toiminnan

- **Lohja**

- kotisairaalatyöryhmä

Työryhmä selvittämään erityistason saattohoidon saatavuutta HUS alueella

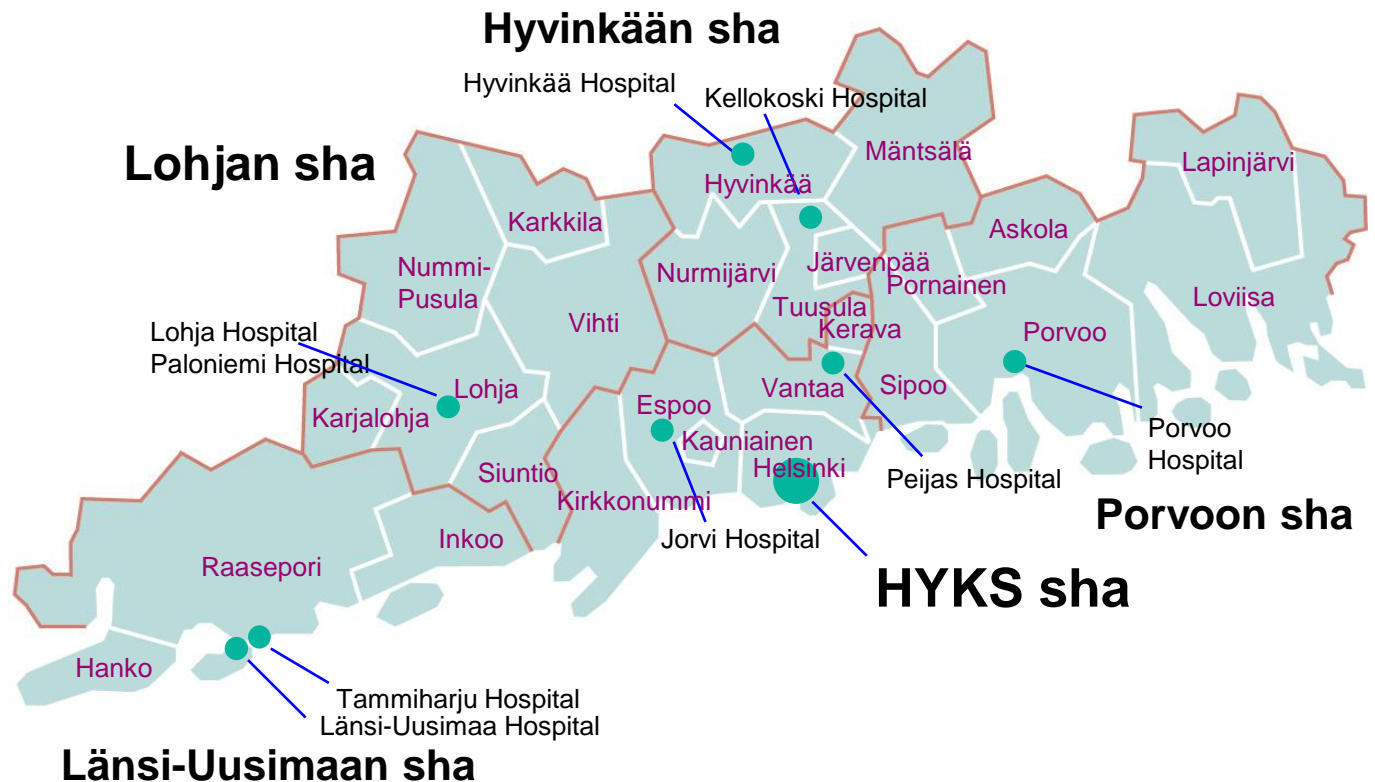
- Tehtävät

- laatia suunnitelma palliatiivisen hoidon järjestämisestä HUS sairaaloissa

- laatia yhtenäinen suunnitelma HUS alueen saattohoidon järjestämisestä

HUS alueen saattohoitostrategia

- Tasa-arvoinen osaava saattohoito kaikille asuinpaikasta ja diagnoosista riippumatta
  - STM kolmiportainen mallin

Yhteenveto

Saattohoitopolut ovat tehokas tapa viedä asiaa eteenpäin!

- Pääkaupunkiseudun saattohoitopolkua on seurannut merkittävää kehitystyötä sekä PTH että ESH:ssa
- Työryhmän toiminta on jäänyt pysyväksi
- Toiminta on laajentunut koko HUS alueelle